

A nemzeti stadion megépítése a magyar sport léteérdeke

Karafiáth Jenő dr. ny. miniszter nyilatkozata

Nem utolsó helyen állanak nemzetközi sportteljesítmények terén elért eredmények, a sport terén uraló vetélkedés, a közösen lebert, legyőzött fáradalmak, a test és a lélek edzése, a különböző nemzetek fiait rendszerint egymás kölcsönös megbecsülésére tanítják és a nemes értelemben vett sportszerű vetélkedés sokszor meleg barátságot kovácsol még a politikailag egymással ellentétben állók között is.

A legujabb megállapítás szerint a sport a nemzetközi diplomáciában számottevő tényező lett, kiváló sportembereink külföldi sikeres szereplése tehát diplomáciai eredménynek számít, amely a világ figyelmét hazánkra irányítja.

Látjuk, hogy a németek milyen hallatlan erőfeszítéseket tettek az olimpiai játékok Berlinben és Garmisch-Partenkirchenben való rendezése érdekében. Tudatában vannak, mit jelent az egész világ sportembereinek jelenléte, tehát mindent megtesznek, hogy az olimpiász külföldi résztvevői és látogatói a német kultúra, a német rend és a német ipar lenyűgöző benyomásaival hagyják el az országot.

A sport hatalom, amit ma már minden ország megbecsül, fejleszteni igyekszik és ki akar használni.

Hazánkban az 1921. évi LIII. t.-c.-ben megalkotott testnevelési törvény fektette le az ország egész ifjúságára kiterjedő testnevelési kötelezettség alapelveit és ugyanezen törvény 8. szakasza már az olimpiai játékok, valamint egyéb nagyszabású ünnepségek és mérkőzések Budapesten való megtartására *nemzeti stadion létesítését írja elő.*

Az Országos Testnevelési Tanács az 1913. évben történt alapítása óta állandóan azon munkálkodott, hogy a sportolásra megfelelő pályákat minél nagyobb számban létesítsenek. Az uszósport fejlesztésére az OTT szívvő munkájának eredményeképpen nyitották meg 1930. évben a nemzeti sportuszodát.

A nemzeti stadion felépítését még az OTT első elnöke, *Berzeviczy Albert* indítványozta, az akkor alkalmasnak látszó vermezői megoldásra még a király figyelmét is sikerült felhívni. Most, hogy Európaszerte a legnagyobb stadionok épültek, szegénységünk dacára mi sem maradhatunk el a nemzeti stadion felépítésétől. Csak akkor várhatunk további rendszeres fejlődést, ha a nemzeti sport végre méltó hajlékot nyer.

Mint hogy a sport külpolitikai tényező lett, hazánk nem maradhat el egyetlen nemzetközi sporteseménytől sem és most már arra kell figyelmünket összpontosítani, hogy *a belátható jövőben nagyszabású sportesemények és az olimpiász színhelyévé avassuk Budapestet.*

Mit mond

Karafiáth Jenő v. miniszter

Tudva azt, hogy a nemzeti stadion létesítése érdekében *Karafiáth Jenő dr.* volt kultuszminiszter, az Országos Testnevelési Tanács egymást követő három cikluson keresztül elnöke, talán a legrégebb idő óta folytat beható tanulmányokat és beható propagandát, időszzerűen tartottuk megkérni, röviden körvonalazza a nemzeti stadion építésére vonatkozólag eddig tett intézkedéseket. Dr. Karafiáth kegyelmes úr a következőkben volt szíves benünket tájékoztatni.

— A nemzeti stadionok alkotásánál a régi arénaszerű megoldással szemben mindinkább *a szabad természetben, poétikus ligetstílusban tervezett kivitel kerül előtérbe.* A nemzeti stadionok elgondolásánál az a nézet válik uralkodóvá, hogy annak minden sportigényt ki kell elégítenie, minden sportot egyesítenie kell magában.

— A magyar nemzeti stadion tervezgetése közben is erre gondoltak, amikor az amsterdami stadion mintájára hozzávetőlegesen 20 kat. holdnyi területen óhajtják az összes spor-

— A Klebelsberg Kuno által fűvészkertnek szánt Nádorkert területe egyrészt az állandó vásár céljaira kiválóan alkalmas, másrészt a stadionnal kapcsolatban gyakorlótereket is lehetne ott elhelyezni. (Olympiai falu!)

— Közlekedés szempontjából is igen előnyös helyen lenne itt a stadion, mert a Horthy Miklós hid megnyitásával közvetlen kapcsolathoz kerül a ma kihalt Nagykörutal és annak forgalmát fokozná.

— A sportligetmegoldás egyenesen parancsoló szükség volna ezen a helyen, hogy a pesti oldal tömegei a legrövidebb uton és a legrövidebb idő alatt jussanak át a Dunán az egészséges levegőre és a sportpályákra.

— A Kormányzó Ur Öfóméltóságának és

tok gyakorlására és bemutatására szolgáló sporttereket és a szükséges épületeket megépíteni.

— Amióta *Gömbös Gyula kormányelnök ur elgondolása alapján a víz melletti megoldás jutott előtérbe, sőt a kormányzó ur öfóméltósága is a víz melletti, a Dunához — mint a népek országutjához — közeli terület mellett nyilatkozott,* a nemzeti stadion elhelyezésének és felépítésének kérdése erősen közeledik a megvalósításhoz. Tiszta a fogalomzavar és a sokszor csak helyi érdekeltségek által óhajtott, de megfelelőnek nem bizonyult tervek újból a feledésbe merülnek.

— A Duna melletti megoldás mindenképpen a legszerencsésebbnek mondható. A vízisportokon kívül, amelyek az utolsó évtizedben diadalmasan törnek előre, a Duna mint közlekedési út is igen nagyfontosságú és a kormányzó ur öfóméltóságának történelmi sulya megjegyzése mindenképpen megszívlelendő.

— A víz melletti elhelyezés lehetőségeit kutatva, több terület is szóba került. Régebben szó volt az ujpesti népszigetről, majd az óbudai hajógyári szigetről, újabban az ujpesti öböl és a Rákospatak közti területsávról és a lágymányosi Horthy Miklós-híd és az özszező vasúti híd közti területről is.

— A stadionépítés fontos kérdései a helyes és megfelelő elhelyezéssel kívül gazdasági és közlekedési természetűek.

— Gazdasági szempontból legelőbb is azt vizsgáljuk, hogy a kiszemelt terület köztulajdonban van-e, mert 20 kat. holdnyi vagy nagyobb terület megvásárlása jelentős pénzáldozatot követelne, másodsorban pedig azt nézzük, hogy a terület alkalmas-e a célra.

— Az ujpesti és az óbudai szigetről a legutóbbi 1923-i árvíz alkalmával kiderült, hogy azokat a Duna már közepes emelkedésénél is ellepi, tehát a Stadion területét csak nagy költségen, évekig tartó alapos árvízvédelmi munkálatokkal és a szigetek talajának feltöltésével lehetne építkezésre alkalmassá tenni. Az ujpesti öböl és a Rákospatak torkolata közti Dunapart még ennél is mélyebben fekszik és nagyobb része állandóan mocsaras terület. Itt tehát még nagyobb feltöltésre és árvízvédelemre volna szükség. Az öböl végén betorkoló ujpesti szennyvíz csatorna ezenfelül a Duna vizét fertőzővé és döglettessé teszi.

— Az épülő Boráros téri híd melletti terület és a főváros által már annakidején a Stadion és a Nemzetközi Vásár céljaira megszerzett *Nádorkert* már többbizben és többféle szempontból figyelembe vétetett. A Stadionon kívül az állandó kiállítás területet is itt akarták megépíteni, ami a pályaudvarok közelségét tekintve, igen célszerűnek és észszerűnek látszik.

— A terület nagyrésze itt is mélyen fekszik és okvetlenül feltöltésre szorul, de itt az a kedvező helyzet, hogy a híd környékének rendezésével az egész terület feltöltése és parkosítása amugyis megvalósítandó. Ennek tehát a híd megnyitásáig mindenképpen meg kell történnie.

— Itt jelentkezik az első nagy előny, ami megfontolásra késztet.

— Adva van egy megfelelő nagyságú köztulajdonban levő terület, amelynek feltöltési, nivellálási és parkozási munkálatai a hidépítéssel függnek össze, amely munkálatokat záros határidőn belül minden körülmények közt el kell végezni. *Azonfelül a területnek a Budafoki ut felőli része már feltöltésre nem is szorul, itt az altalaj szilárd, nem mocsaras.* Az épületeket tehát szilárd őstalajon, nem pedig feltöltött és csuszásnak kitért területen lehetne felépíteni. A nemzeti stadion építésénél tehát a talajfeltöltési költségek ennél a területnél elesnek, azokat bátran kikapcsolhatjuk, mert azok a híd környékének rendezésével függnek össze és a munkálatok, a stadionkérdéstől eltekintve, okvetlenül végrehajthatók.

a kormányelnök urnak Duna melletti elgondolása szempontjából legalkalmasabbnak és a legkevesebb anyagi áldozattal megoldhatónak látszik az új híd melletti területek igénybevétele. Ez volna a mai viszonyok közt a leggyorsabb megoldás is, amely a kormányelnök ur szándékát a leghamarább valóra tudná váltani. A magyar sport csak hálával gondolhat magas pártfogóira, akik a kormányzás gondjai mellett a nemzet ifjúságának testi kulturáját is szívükön viselik.

Az Ország-Világ köszönettel nyugtázza ezt a sportszeretettől fűtött szakszerű felvilágosítást és azt hisszük, a nemzeti stadion országos ügyét egy lépéssel ismét előbbre sikerült vinni.

s. n. dr.